

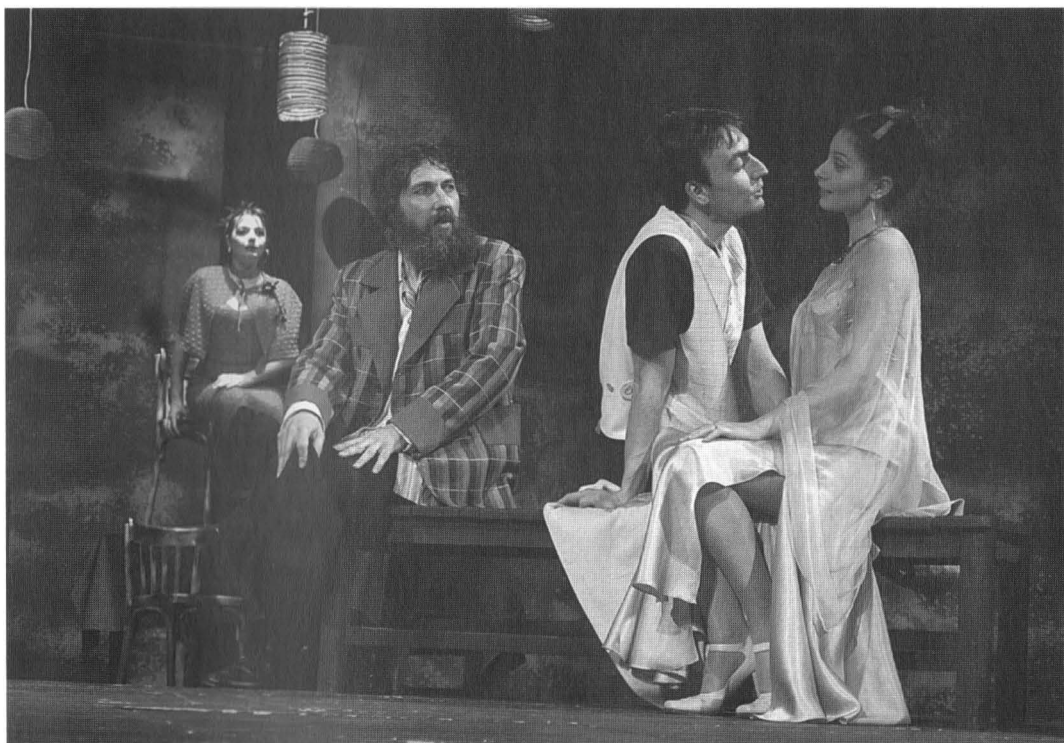
Mircea MORARIU

Constanța

Corupția, contemporana noastră

Ascultând cu luare-aminte replicile din **Revizorul** lui Gogol, așa cum pot fi ele auzite într-o traducere de foarte bună calitate, cu reale virtuți scenice, datorată lui Emil Iordache, traducere utilizată pentru spectacolul regizat de Suba László pe scena Teatrului Național din Constanța, nu se poate să nu fii frapat de extraordinara, dar deopotrivă și dezolantă lor *contemporaneitate*. Răul corupției generalizate, satirizat de marele clasic rus, nu a putut fi cauterizat, mizeria morală, circuitul tragic al minciunii și al corupției ca mod de existență, incriminat de scriitor în 1835, par a fi în zilele noastre parcă și mai pronunțate. Omul coboară cu o voioșie dure-roasă la condiția subumană, hoția dobândește aspecte încă și mai buimăcitoare în spații tot mai ample ce depășesc cu mult colțișorul de Rusie țaristă surprins de dramaturg, hoții și mișei cu stat de plată și carte de muncă, cu cămăși *Cartier*, costume *Armani*, accesorii aurite, laptopuri și stilouri de lux cu care semnează cecuri cu cifre năucitoare, cu mașini cu geamuri fumurii, înlocuindu-i *con brio* pe cei mult mai puțin rutinați descriși de piesă. De altminteri, sistemul de semne folosit de reprezentare vădește că preocuparea nu cade asupra reconstituirii de tip istorist a unor existențe și a unor întâmplări pitoresc-tragice, ci pe sublinierea ideii că umanoizii satirizați de Gogol nu sunt nicidecum umbră și scrum, ci cât se poate de vii. Versiunea scenică stabilită de regizor (care s-a slujit în acest sens de o adaptare aerată semnată de Kristof Kovács) nu mizează însă pe o contemporaneizare agresivă, pe evidențierea unui *acum* și *acum*, ci pe sublinierea unei *anistoricități* a corupției ce macină elitele administrative indiferent de timp sau loc. Cred că directorul de scenă (despre care aflu că ar veni de la Teatrul „Katona József” din Budapesta) și-a proiectat spectacolul nu ca pe o dezbatere a „cazului Hlestakov”, ci a fenomenului „revizorului” a cărui apariție sperie până la demență mutanții care prin cine știe ce perfid joc al sorții au devenit „autorități” și care știu că totul e de vânzare, totul poate fi „reparat” nu prin faptă, ci prin mită, șperaclu de natură să le asigure nu doar eternizarea în funcții, ci chiar promovări aiuritoare. Iar din *anistoricitate*, noi, spectatorii, ar trebui să ne recompunem propria noastră contemporaneitate și să ne decantăm vinovățiile.

Din păcate, foarte puțin din proiect se concretizează aievea în realitatea montării. O montare căreia îi lipsesc argumentele artistice apte să o facă cu adevărat interesantă. Degeaba distribuția e eminentamente tânără, câtă vreme rolul Hlestakov e debil susținut de Bogdan Bucătaru, actorul arătând nu doar că rămâne dator față de personaj, ci și că nici nu prea are cu ce să-și plătească datoria, iar rolul Anton Antonovici Skvoznik-Dmuhonovski e schițat cam în fugă de Dan Zorilă, personajul mai având nevoie de multe nuanțe și tușe comice spre a fi cu adevărat convingător. De altfel, mai toți interpreții lasă impresia că și-au lucrat firav, la repezeală, personajele, cronicarului fiindu-i peste poate să aducă în discuție creații consemnabile ca atare. În van, Dobcinski și Bobcinski au suferit operații de schimbare de sex, actrițele Mirela Pană și Diana Lupan rezumându-se doar la a convoca pe scenă un aplomb artificial, în vreme ce aplombul Danei Dumitrescu (*Anna Andreevna*, soția Primarului) e unul specific unei primadone

venită prin transfer de la Operetă. Obiecții pot fi lesne ridicate în cazul fiecărui interpret, singurul care mai înseninează cât de cât atmosfera fiind Bujor Macrin, interpretul lui Osip. Reușite parțiale trec în conturile actorilor Andreea Irimia, Pavel Bârsan, Andrei Cantaragiu și Mihai Smarandache. Dar dacă spectacolul e unul căznit, modest în raport cu resursele comice și de teatralitate ale piesei, principalul vinovat e regizorul, ce nu a izbutit să-i imprime un stil și nu s-a dovedit capabil să-i îndrepte pe actori spre un joc de relație. Fiecare interpret își vede de drumul propriu, un drum anemic, șovăielnic tocmai din pricina absenței îndrumării regizorale de substanță. Decorul semnat de Werner József e unul fără prea mare relief, totuși cu două-trei idei notabile, în vreme ce costumele sunt chiar oarecari, în pofida faptului că poartă semnătura celebră a Doinei Levintza.

În cronică pe care i-a consacrat-o premierei ieșene din 1874, Mihai Eminescu scria: „Râdem și ne întristăm – acesta este efectul piesei lui Gogol”. Despre spectacolul constănțean eu pot spune că mi-a oferit puține motive de amuzament, în pofida faptului că, la un moment dat, interpreții dansează pe acordurile celebrei *Polci vesele* – „Trich-Trach”. Pricinile de întristare le puteți deduce din rândurile de mai sus.

Teatrul Național din Constanța – Revizorul de N.V. Gogol. Traducerea: Emil Iordache. Adaptarea textului: Kovács Kristof. Regia artistică: Suba László. Decorul: Werner Jozsef. Costumele: Doina Levintza. Concepția muzicală: Dorina Crișan Rusu. Cu: Dan Zorilă, Dana Dumitrescu, Andreea Irimia, Pavel Bârsan, Ioana Bârcă, Marian Adochiței, Andrei Cantaragiu, Mihai Smarandache, Mirela Pană, Diana Lupan, Bogdan Bucătaru, Bujor Macrin, Florentin Roman, Răzvan Lupescu, Lăcrămioara Moscaliuc, Daniel Dragomir, Laura Iordan, Cristian Osoloș, Luiza Martinescu, Nicodim Ungureanu, Dumitru Caramitru, Ionuț Poinăreanu. Data premierei: 15 aprilie 2006.